บทที่ 1
บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สลากกินแบ่งรัฐบาลหรือลอตเตอรี่ (Lottery) เป็นการพนันอย่างหนึ่งที่ผู้ซื้อจะต้องเสี่ยงทาย โดยการเลือกหมายเลขสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ต้องการ แล้วรอการออกรางวัลจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งเป็นผู้ออกเลขรางวัล การออกรางวัลสลากกินแบ่งรัฐบาลเริ่มมีขึ้นในประเทศไทยเป็นครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. 2517 ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ทั้งนี้ การออกรางวัลดังกล่าวมีขึ้นเนื่องมาจากพระบาลสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชประสงค์ที่จะช่วยเหลือพ่อค้าต่างชาติที่นำสินค้ามาร่วมแสดงในงานพิพิธภัณฑ์ที่ตึก คองคาเดียร์ ณ พระบรมมหาราชวัง ในงานพระราชพิธีเฉลิมพระชนพรรษาของพระองค์ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้กรมทหารม้ามหาดเล็กออกรางวัลแบบยุโรปหรือที่เรียกว่า “ลอตเตอรี่” (สุนันทา เลียงธนะฤกษ์, 2562)

ประเทศไทย ได้จัดสรรสวัสดิการและสร้างโอกาสการมีงานทำ มีอาชีพให้คนพิการสามารถพึ่งตนเองได้ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนพิการให้ดีขึ้น ตามบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำของคนพิการในมาตรา 33 มาตรา 34 วรรคหนึ่ง และมาตรา 35 แห่ง พระราช-บัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2550) ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีสภาพบังคับเข้มข้นและเห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยกฎกระทรวงกำหนดจำนวนคนพิการที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐต้องรับเข้าทำงาน และจำนวนเงินที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการจะต้องนำส่งเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2554 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 30 ตุลาคม 2554 มาตรา 33 กำหนดให้นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐซึ่งมีลูกจ้างหรือผู้ปฏิบัติงานตั้งแต่ 100 คน ขึ้นไป รับคนพิการที่สามารถทำงานได้ไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งใด เศษของหนึ่งร้อยคนหากเกินห้าสิบคนต้องรับคนพิการเพิ่มอีกหนึ่งคน มาตรา 34 กำหนดให้สถานประกอบการที่มิได้จ้างงานคนพิการ ตามมาตรา 33 ต้องส่งเงินเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเป็นรายปี หรือส่งล่าช้าต้องเสียดอกเบี้ยร้อยละ 7.5 และให้อำนาจผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ มีอำนาจอายัดทรัพย์สินของนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการเพื่อชำระหนี้ให้แก่กองทุนฯ อีกทั้งให้มีอำนาจโฆษณารายชื่อผู้ปฏิบัติตามกฎหมายและไม่ปฏิบัติตามกฎหมายต่อสาธารณะ มาตรา 35 ในกรณีหน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์จะรับคน

พิการเข้าทำงาน หรือนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการไม่รับคนพิการเข้าทำงาน และไม่ประสงค์จะส่งเงินเข้ากองทุน หน่วยงานของรัฐ นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการนั้นอาจให้สัมปทาน จัดสถานที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการ จัดจ้างเหมาช่วงงานหรือจ้างเหมาบริการ โดยวิธีกรณีพิเศษ ฝึกงาน หรือจัดให้มีอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก ล่ามภาษามือ หรือให้ความช่วยเหลืออื่นใดแก่คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการก็ได้ (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2557)

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 ตามมาตรา 20 กำหนดให้คนพิการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากภาครัฐ และนอกจากนั้นยังกำหนดให้คนพิการได้มีโอกาสใช้ความสามารถในการมีรายได้และพึ่งพาตนเอง ลดภาระของครอบครัวและสังคม เจตนารมณ์ของกฎหมายต้องการให้มีการจ้างงานหรือรับคนพิการเข้าทำงาน เพื่อขยายโอกาสให้คนพิการมีอาชีพ มีงานทำ และมีรายได้ เพราะวิธีนี้คนพิการจะได้รับประโยชน์โดยตรง นับเป็นนวัตกรรมทางกฎหมายด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ การจัดสวัสดิการ การส่งเสริมและพิทักษ์สิทธิ การสนับสนุนให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตอิสระ มีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์และเสมอภาคกับบุคคลทั่วไปและมีส่วนร่วมในสังคมอย่างเต็มที่อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นภายใต้สภาพแวดล้อมที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ (ขัตพันธ์ ชุมนุสนธิ์, 2558)

ปัจจุบันสถานการณ์ปัญหาการทำงานของคนพิการและครอบครัวมีความซับซ้อนและรุนแรงมากขึ้น เมื่อพิจารณาจากรายงานข้อมูลสถานการณ์คนพิการในประเทศไทย (กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ, 2565) แม้ประเทศไทยจะมีกฎหมายส่งเสริมการจ้างงานคนพิการแต่ในทางปฏิบัติกลับพบว่า มีการปฏิบัติที่ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย จึงนับว่ามีความท้าทายในเรื่องการมีงานทำของคนพิการจากทัศนคติความเชื่อเชิงลบเรื่องความพิการ ความคาดหวังที่มีต่อความสามารถในการทำงานของคนพิการ การขาดโอกาสการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่องทั้งด้านกายภาพ จิตใจ และทักษะอาชีพ การขาดสิ่งอำนวยความสะดวกในที่สาธารณะที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตที่มีคุณภาพและเข้าถึงโอกาสในสังคม ทั้งด้านสถาปัตยกรรม การสื่อสาร กฎระเบียบที่อาจเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม ตลอดจนความยากจน ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการโดยเฉพาะประเด็นที่ยังไม่มีการศึกษามากนักเกี่ยวกับพฤติกรรมการจ้างงาน คนพิการในฐานะแรงงานนอกภาคทางการ (informal sector) ซึ่งเป็นกลุ่มคนพิการและครอบครัวส่วนใหญ่ (Namsiripongpan et al., 2007; Barramee, 2015)

การพัฒนาความพร้อมสู่การมีงานทำและการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการทั้งในสถานศึกษาสำหรับคนพิการ สถานศึกษาในระบบเรียนร่วม และศูนย์ฝึกอาชีพต่าง ๆ อย่างทั่วถึงอย่างเพียงพอและ

เป็นที่ยอมรับ อีกทั้งหน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องสร้างเสริมเจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับคนพิการให้แก่สถานประกอบการและเพื่อนร่วมงาน รวมถึงการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ ด้านการวิเคราะห์งานและอาชีพที่เหมาะสมกับคนพิการให้แก่สถานประกอบการ เพื่อให้มีคุณภาพขึ้นจริง ให้ภาครัฐพัฒนาระบบกลไกสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น การพัฒนาศักยภาพคนพิการให้สามารถช่วยเหลือตนเอง สามารถประกอบอาชีพและมีอาชีพที่มั่นคงเป็นหลักให้กับครอบครัวได้โดยไม่เป็นภาระของใคร การให้คนพิการได้รับความเสมอภาคในสังคมและมีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่คนพิการ จะทำให้คนพิการสามารถอยู่ร่วมกับคนทั่วไปในสังคมได้อย่างปกติสุข สามารถดำเนินชีวิตได้ด้วยตนเองและทำให้สังคมเห็นถึงความสามารถและเปลี่ยนทัศนคติที่มองว่าคนพิการเป็นคนที่ต้องได้รับการสงเคราะห์ดูแล เป็นคนพิการที่สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างคนปกติทั่วไป (บัวแก้ว ทองมี, 2562)

สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ตระหนักในศักยภาพของผู้พิการ และได้มีการดูแลส่งเสริมการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพของผู้พิการอย่างสม่ำเสมอ โดยปรากฏเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนด้วยการจัดสรรสลากกินแบ่งรัฐบาลและสลากบำรุงการกุศลให้แก่ผู้พิการรายย่อยรับไปจำหน่ายโดยตรง ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้พิการมีอาชีพหารายได้เลี้ยงดูตนเองและครอบครัว เป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้พิการ ลดภาระของรัฐบาลและสังคม ซึ่งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเชื่อมั่นว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้พิการอย่างยั่งยืนนั้นต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากทุกส่วนในการก้าวพ้นข้อจำกัดทางร่างกายและเติมเต็มศักยภาพเพื่อเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้พัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ ซึ่งนอกจากจะเป็นการเพิ่มพูนความสามารถในการที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีคุณภาพแล้ว ยังเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าและพร้อมที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสรรค์สิ่งดี ๆ ให้กับประเทศชาติและสังคมไทยต่อไป (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล, 2568)

ความมั่นคงในอาชีพ (Job Security) หมายถึง สภาวะที่บุคคลสามารถทำงานในอาชีพหนึ่งๆ ได้อย่างต่อเนื่อง โดยไม่ต้องกังวลเกี่ยวกับการสูญเสียงานหรือการเปลี่ยนแปลงที่กระทบต่อรายได้และความเป็นอยู่ของตนเอง (กรมการจัดหางาน, 2564) ความมั่นคงในอาชีพยังครอบคลุมถึงการมีสภาพการทำงานที่เหมาะสม การได้รับสวัสดิการที่เพียงพอ และโอกาสในการพัฒนาทักษะอาชีพเพื่อให้สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในตลาดแรงงานได้ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2563) ความมั่นคงในอาชีพมีความสำคัญทั้งในระดับบุคคลและสังคม ในระดับบุคคล ความมั่นคงในอาชีพช่วยให้บุคคลสามารถวางแผนชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การจัดการรายได้ การออมทรัพย์ และการลงทุนในอนาคต (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2565) นอกจากนี้ ยังส่งผลต่อสุขภาพจิตและคุณภาพชีวิต เนื่องจากความไม่มั่นคงในอาชีพมักนำไปสู่ความเครียดและความวิตกกังวล (กรมสุขภาพจิต, 2564) ในระดับสังคม ความมั่นคงในอาชีพเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและสังคม เนื่องจากช่วยลด

ปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำทางรายได้ อีกทั้งยังส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพ (องค์การแรงงานระหว่างประเทศ, 2563) ดังนั้น การสร้างความมั่นคงในอาชีพจึงเป็นเป้าหมายสำคัญของนโยบายสาธารณะและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในทุกประเทศ

อาชีพการขายสลากกินแบ่งรัฐบาลหรือลอตเตอรี่ เป็นอาชีพดั้งเดิมที่คนพิการในประเทศไทยพึ่งพามาอย่างยาวนาน โดยรัฐบาลได้ให้สิทธิ์คนพิการ ผู้ด้อยโอกาสในการขายลอตเตอรี่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2478 เพื่อช่วยให้พวกเขามีรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว อาชีพนี้จึงถือเป็นช่องทางสำคัญในการสร้างอาชีพและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมสำหรับกลุ่มคนพิการ (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ, 2563) อย่างไรก็ตาม ความมั่นคงในอาชีพนี้ยังคงเป็นประเด็นท้าทาย เนื่องจากรายได้จากการขายลอตเตอรี่มีความไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ เช่น สภาพเศรษฐกิจ การแข่งขันในการขายและการเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาล นอกจากนี้ การเติบโตของเทคโนโลยีดิจิทัลยังส่งผลกระทบต่ออาชีพนี้ เช่น การขายลอตเตอรี่ออนไลน์ที่เพิ่มขึ้น ซึ่งอาจลดความต้องการในการซื้อจากผู้ขายหน้าเดิม (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2564) อีกปัญหาสำคัญ คือ การขาดการพัฒนาทักษะอาชีพอื่น ๆ ให้กับคนพิการ ทำให้พวกเขาตกอยู่ในวงจรของการพึ่งพาอาชีพนี้เพียงอย่างเดียว โดยขาดทางเลือกในการประกอบอาชีพอื่นที่อาจสร้างรายได้ที่มั่นคงมากกว่า (มูลนิธิคนตาบอดไทย , 2562) นอกจากนี้ ยังมีข้อจำกัดด้านสวัสดิการและการสนับสนุนจากภาครัฐที่ยังไม่เพียงพอต่อการสร้างความมั่นคงในอาชีพนี้อย่างยั่งยืน (กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ, 2565)

จากปัญหาดังกล่าว การวิจัยเกี่ยวกับความมั่นคงทางอาชีพการขายสลากกินแบ่งรัฐบาลของคนพิการไทย จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากจะช่วยให้เข้าใจถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความไม่มั่นคงในอาชีพและนำไปสู่การเสนอแนวทางแก้ไขที่เหมาะสม เช่น การพัฒนาทักษะอาชีพใหม่ การปรับปรุงสวัสดิการและการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้คนพิการสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างมีศักดิ์ศรีและยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับความมั่นคงทางอาชีพการขายสลากกินแบ่งรัฐบาลของคนพิการไทย
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความมั่นคงทางอาชีพการขายสลากกินแบ่งรัฐบาลของคนพิการไทย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้พิการที่ลงทะเบียนกับกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ทั่วประเทศ ประมาณ 11,105 ราย อ้างอิงสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ในจำนวนนี้มีผู้พิการที่ได้รับสลากกินแบ่งรัฐบาลเพื่อจำหน่ายโดยตรงประมาณ 1,805 ราย/โควตา และ 900 สมาคมหรือองค์กร ตามข้อมูลจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

คนพิการขายสลากกินแบ่งรัฐบาล (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล, 2568) คำนวณโดยการเปิดตารางของ ยามาเน่ (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 316 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล แบ่งเป็นดังนี้
    1.1 เพศ
    1.2 อายุ
    1.3 ระดับการศึกษา
    1.4 สถานภาพสมรส
    1.5 ภูมิลำเนา
    1.6 ลักษณะความพิการ
    1.7 ระยะเวลาในการประกอบอาชีพ
2. ตัวแปรตาม แบ่งเป็นดังนี้

    2.1 ความมั่นคงทางอาชีพสามารถแบ่งออกเป็นหลายมิติ โดยทั่วไปมักแบ่งเป็น 4 มิติหลัก ดังนี้

        2.1.1 ความมั่นคงทางด้านรายได้ (Income security)
            2.1.1.1 การมีรายได้ที่มั่นคงและเพียงพอต่อการดำรงชีวิต
            2.1.1.2 ความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ
        2.1.2 ความมั่นคงทางด้านงาน (Job security)
            2.1.2.1 การมีงานทำที่มั่นคงและต่อเนื่อง
            2.1.2.2 การได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายแรงงาน
        2.1.3 ความมั่นคงทางด้านทักษะ (Skill security)
            2.1.3.1 การพัฒนาทักษะและความรู้ให้ทันต่อความต้องการของตลาดงาน

2.1.3.2 การเข้าถึงโอกาสในการฝึกอบรมและพัฒนาตนเอง

2.1.4 ความมั่นคงทางด้านการมีสุขภาวะที่ดี (Well-being security)

2.1.4.1 การมีสุขภาวะทางร่างกายที่ดี

2.1.4.2 การมีสุขภาวะทางจิตใจและสังคมที่ดี

ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการศึกษาครั้งนี้ยอมรับว่าตั้งแต่ประกาศใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ให้ความสำคัญกับการปรับปรุงวิธีการในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น และกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์และความคุ้มครองคนพิการ เพื่อมิให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเพราะเหตุสภาพทางกายหรือสุขภาพ รวมทั้งให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ตลอดจนให้รัฐต้องสงเคราะห์คนพิการให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้ สนับสนุนให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตอิสระ มีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์และเสมอภาคกับบุคคลทั่วไป และมีส่วนร่วมทางสังคมอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความมั่นคงทางอาชีพ หมายถึง สภาวะที่บุคคลสามารถประกอบอาชีพได้อย่างต่อเนื่อง มีรายได้เพียงพอและสม่ำเสมอ สามารถดำรงชีพได้อย่างเหมาะสม มีโอกาสในการพัฒนาอาชีพ และมีความรู้สึกมั่นใจในความยั่งยืนของอาชีพที่ตนประกอบอยู่ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และจิตใจ โดยปราศจากความเสี่ยงต่อการสูญเสียอาชีพหรือรายได้ในระยะยาว ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 4 มิติหลัก ดังนี้

ความมั่นคงทางด้านรายได้ (Income security) หมายถึง การที่คนพิการที่ประกอบอาชีพขายลอตเตอรี่มีรายได้ที่สม่ำเสมอและเพียงพอต่อการดำรงชีวิต เพียงพอสำหรับการใช้จ่ายงวดต่องวด ทำให้มีเงินออมเพิ่มขึ้น และทำให้ได้กำไรเพิ่มขึ้น โดยรายได้นี้มาจากการขายลอตเตอรี่ซึ่งเป็นอาชีพหลัก และอาจมีรายได้เสริมจากแหล่งอื่น ๆ เช่น การได้รับสวัสดิการจากรัฐหรือองค์กรสนับสนุน ความมั่นคงทางรายได้ยังรวมถึงความสามารถในการปรับตัวเมื่อมีปัจจัยภายนอก เช่น การเปลี่ยนแปลงนโยบายรัฐหรือภาวะเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อการขายลอตเตอรี่

ความมั่นคงทางด้านงาน (Job security) หมายถึง การที่คนพิการสามารถประกอบอาชีพขายลอตเตอรี่ได้อย่างต่อเนื่อง มีความมั่นคง โดยไม่ถูกกีดกันหรือถูกแทนที่จากปัจจัยต่าง ๆ เช่น การแข่งขันในตลาด หรือการเปลี่ยนแปลงนโยบายเกี่ยวกับการจำหน่ายลอตเตอรี่ นอกจากนี้ยังรวมถึงการได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายแรงงานและสิทธิในการประกอบอาชีพอย่างเท่าเทียม ทำให้ผู้พิการมี

ความตั้งใจจะประกอบอาชีพการขายสลากกินแบ่งรัฐบาลตลอดไป เพราะมีความพึงพอใจทางอาชีพ และมีเงินทุนเพียงพอในการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่าย

ความมั่นคงทางด้านทักษะ (Skill security) หมายถึง การที่คนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย ที่ขายลอตเตอรี่มีทักษะที่จำเป็นสำหรับอาชีพนี้ เช่น ทักษะการสื่อสารกับลูกค้า การจัดการเงิน และการจดจำหมายเลขลอตเตอรี่ รวมถึงการมีโอกาสพัฒนาทักษะใหม่ ๆ พยายามทำงานในหน้าที่ให้ถูกต้อง ปฏิบัติงานให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา มานะอดทน ขยันหมั่นเพียรในการทำงาน และแสดงออกว่าต้องทำงานให้ได้ดีขึ้น เพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงานหรือปรับตัวสู่โอกาสอาชีพอื่น ๆ ในอนาคต หากจำเป็น

ความมั่นคงทางด้านการมีสุขภาวะที่ดี (Well-being security) หมายถึง ภาวะที่คนพิการซึ่งประกอบอาชีพขายสลากกินแบ่งรัฐบาลมีสุขภาวะที่ดีอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม โดยสามารถดูแลตนเองในการทำงานได้ มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ การเข้าถึงบริการสาธารณสุขเมื่อจำเป็น และไม่มีปัญหาด้านสุขภาพที่กระทบต่อความสามารถในการประกอบอาชีพหรือคุณภาพชีวิตในระยะยาว

คนพิการ หมายถึง บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา การเรียนรู้ หรือมีความบกพร่องทางการได้ยิน การเห็น การสื่อสาร พฤติกรรม หรือมีความบกพร่องหลายด้านร่วมกัน ซึ่งส่งผลให้บุคคลนั้นไม่สามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติหรือยากลำบาก และจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ สังคม หรือบุคคลอื่น เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตและมีส่วนร่วมในสังคมได้อย่างเท่าเทียมกับผู้อื่น

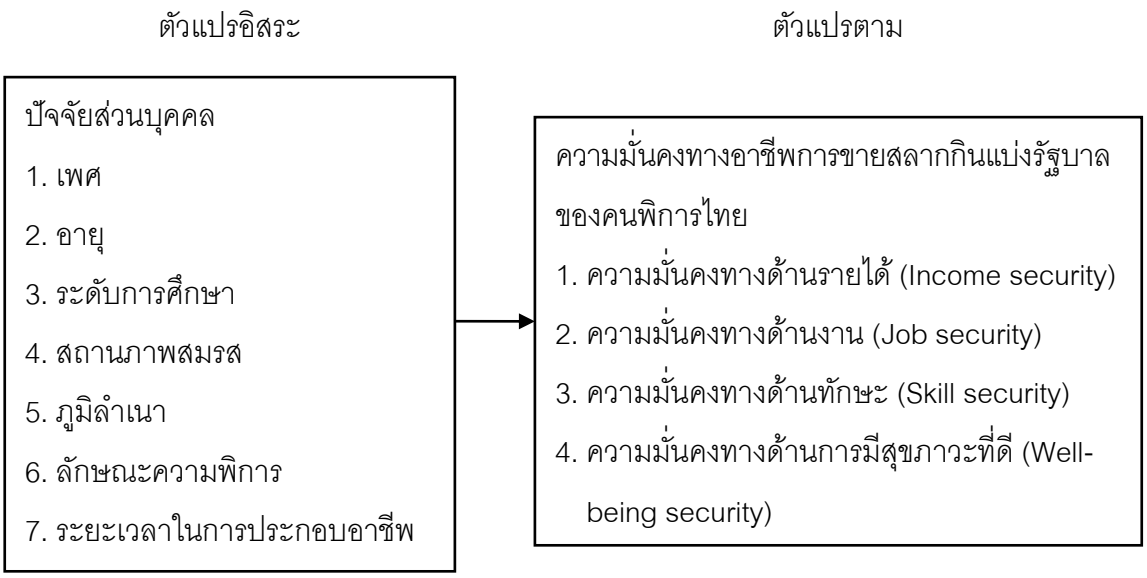
ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. การศึกษานี้จะช่วยให้เข้าใจถึงปัญหาที่คนพิการขายสลากกินแบ่งรัฐบาลต้องเผชิญ เช่น รายได้ไม่แน่นอน การเข้าถึงแหล่งจำหน่าย (โควตา) และการแข่งขันกับแพลตฟอร์มออนไลน์

2. ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายของภาครัฐหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างมาตรการช่วยเหลือด้านรายได้ ความมั่นคงทางอาชีพ และสวัสดิการ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้หลักการตาม International Labour Organization (ILO) (2004) ได้แบ่งความมั่นคงในอาชีพไว้ 4 ด้าน ได้แก่ ความมั่นคงทางด้านรายได้ (Income security) ความมั่นคงทางด้านงาน (Job security) ความมั่นคงทางด้านทักษะ (Skill security) ความมั่นคงทางด้านการมีสุขภาวะที่ดี (Well-being security) โดยนำมาเป็นหลักสำคัญในการกำหนดตัวแปรตาม ดังที่ปรากฏตามภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลของคนพิการขายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่แตกต่างกันมีความมั่นคงทางอาชีพการขายสลากกินแบ่งรัฐบาลของคนพิการไทยที่แตกต่างกัน